

Lied

van de maand *oktober 2019*

Een is de Heer, de God der goden

LB 310

Liturgie diaconaal

2019 - 2020

Eén is de Heer, de God der goden - LB 310

We kennen de wet van de zwaartekracht, de wet van Archimedes en de wet van Newton. Ken je ook de wet van Troost?

Het is traditie om in een erediensten, s morgens, de Tien Woorden voor te lezen. De laatste jaren zien we een verandering. Er worden leefregels uit het Nieuwe Testament gelezen, bijvoorbeeld uit de Bergrede of uit Paulus brieven. Voorgangers geven aan dat ze meer variatie willen. De vaak monotone voordracht in hetzelfde taalkleed kan leiden tot sleur. Een goede liturgische traditie kan verworden tot een uitgesleten ritueel.

Weet je, dat het in de kerk van de Middeleeuwen en van de Reformatie helemaal niet de gewoonte was om de Tien Woorden op te zeggen of voor te dragen? Ze dienden als boetedoening van de gemeente. Calvijn en Luther wilden hieraan vasthouden. Zij schreven zelf berijmingen. De berijming uit Calvijns omgeving kwam in een vertaling in de gereformeerde bundel van Nederland terecht. Voor elk gebod een couplet met daarbij een inleidend en uitleidend couplet. Vele generaties hebben na de plechtige, gedragen voorlezing van de Tien Woorden het laatste couplet van Gezang 1 gezongen: 'Och, of wij uw geboën volbrachten'. 'Op de wijs van Psalm 140' werd er dan bijgezegd voor de organist. En daar ging het dan mis, want de berijmde Psalm 140 kreeg de al bestaande melodie van het Tien Woordenlied!

Het zingen van de Tien Woorden raakte buiten gebruik, o.a. door de lengte van de berijming. De samenstellers van het Liedboek uit 2013 wilden de liturgische gewoonte nieuw leven inblazen. Ze zochten een goede, nieuwe, eigentijdse berijming. Dat werd de *Wet van Troost!* Vijf coupletten, twee geboden per vers en geen in- en uitleiding. Zelf zei Troost erover: 'Ik heb geprobeerd de Tien Woorden niet kort- en domweg op elkaar te stapelen, maar de tekst zo te schrijven dat een zeker verband tussen de opeenvolgende woorden oplicht.'

Geen moraliserende teksten dus, maar mooie taal met zeggingskracht, zoals in vers 3:

'Sla wat het voorgeslacht ons leerde / niet onnadenkend in de wind.

Dood nooit wie zich niet kan verweren / wie drift bemint wordt ziende blind.'

In vers 1 en 5 geeft Troost in de laatste twee regels een mooi kernachtig motto mee aan de verkondiging van de Tien Woorden:

'Ga op de weg van Gods geboden- er is geen god die zo bevrijdt!'

Deze berijming maakt het mogelijk om de Tien Woorden op verschillende plekken in de eredienst te zingen: aan het begin als spiegel voor de schuldbelijdenis, of na de preek als genadeverkondiging ziende op Jezus Christus. En ook voorafgaande aan de viering van het Avondmaal of aan het einde van de dienst als heenzending. Steeds zal het klinken als een wet van troost voor het leven van elke dag. En dat niet alleen: het reikt leefregels aan voor een leven voor Gods aangezicht, een leven van vrede en gerechtigheid. Ga eens na wat de diaconale reikwijdte van de Tien Woorden is.

© Steunpunt Liturgie

- Bovenstaande tekst, geschreven door Henk Schaafsma, mag (met bronvermelding) overgenomen worden, in samenhang met het zingen van dit lied in de kerkdienst.
- Een uitgebreide bespreking is te vinden op www.liedboekcompendium.nl

Steunpunt liturgie

Kon. Wilhelminalaan 3-5
3818 HN Amersfoort
t. 033 2586484 (di – do, kantooruren)

e. liturgie@gkv.nl
i. www.steunpuntliturgie.gkv.nl

